

Nationaal Archief
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Nummer Toegang: 3.05.14

Inventaris van de archieven van de Gevangenissen en het Huis van Bewaring te Sommelsdijk

Versie: 06-11-2020

W. Vos, M. Kersten

Nationaal Archief, Den Haag 1974

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	7
Inhoud en structuur van het archief.....	8
Inhoud.....	8
Verwant materiaal.....	9
Beschikbaarheid van kopieën.....	9
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	11

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Huis van Bewaring en de Gevangenis te Sommelsdijk

Archiefbloknummer:

3359

Omvang:

3 inventarisnummer(s) 0,10 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Huis van Bewaring te Sommelsdijk

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het Huis van Bewaring te Sommelsdijk deed dienst van 1864 tot 1901. Het archief van het Huis van Bewaring te Sommelsdijk bevat een register van inschrijving van gedetineerden, een register van inschrijving van voorlopig aangehouden en een register van inschrijvingen van gegijzelden om schulden.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

Het archief kent geen materiële beperkingen.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Huis van Bewaring en de Gevangenis te Sommelsdijk, nummer toegang 3.05.14, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Strafinstellingen Sommelsdijk, 3.05.14, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

GESCHIEDENIS

Het kantonale Huis van Bewaring was oorspronkelijk gevestigd onder de toren van de Hervormde Kerk in twee kleine vertrekken. Omdat ook het Kantongerecht huisvestingsproblemen had (het hield namelijk zitting in de raadzaal van het gemeentehuis), besloot de Minister van Justitie in 1859 tot de bouw van een gecombineerd Huis van Bewaring en Kantongerecht. De bouw werd in 1861 begonnen en in 1864 voltooid.¹

In 1886 beoordeelde de Minister de noodzaak van de huizen van bewaring buiten de arrondissementshoofdplaatsen. De noodzaak van een Huis van Bewaring in Sommelsdijk zag hij niet in, maar vanwege de bezwaren die onder andere door het kantongerecht en het gemeentebestuur geuit werden, adviseerde hij de koning om "de ondervinding uitspraak te laten doen" over de noodzaak van het gesticht in Sommelsdijk.²

In 1888 achtte de Minister de inrichting van de huizen van bewaring buiten de arrondissementshoofdplaatsen, waaronder Sommelsdijk, geschikt voor hechtenisstraf of detentie van ten hoogste tien dagen.³

Het beleid van de Minister bleef erop gericht om het aantal gestichten te beperken. De bezetting van de kleine huizen van bewaring werd in de daaropvolgende jaren steeds minder, terwijl de capaciteit van de huizen van bewaring in de arrondissementshoofdplaatsen voldoende was. Ook verbeterden de vervoermiddelen zodat de afstand geen rol van belang meer speelde in de overwegingen bepaalde huizen te handhaven. Deze factoren golden alle ook voor Sommelsdijk en met ingang van 1 juli 1901 werd het Huis van Bewaring aldaar opgeheven.⁴

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

De enige archiefstukken die bewaard zijn gebleven en in het Rijksarchief berusten, zijn drie inschrijvingsregisters van gedetineerden, die in het archief van de Gevangenis en het Huis van Bewaring te Rotterdam zijn aangetroffen.

Het archief is in 1966 en in 1974 overgedragen aan het Algemeen Rijksarchief.

De rechtstitel is (nog) onbekend

¹ Petersen, Gedetineerden onder dak, 229-233 en J.v.d. Waal en F.O. Vervoorn Beschrijving van het eiland Goedereede en Overflakkee zijne wording en zijn voortbestaan tot op heden, (Sommelsdijk, 1896), 288-291.

² Zie Algemeen Rijksarchief, Tweede Afdeling (ARA Tweede Afd.), Verbalen van het Ministerie van Justitie, 1876-1914, inv.nr. 4593, verbaal d.d. 25 juli 1886, no. 94.

³ Zie ARA Tweede Afd., Archief van het Kabinet des Konings 1941-1897, inv.nr. 2865, Koninklijk Besluit van 3 november 1888, nr. 20.

⁴ Koninklijk Besluit van 5 december 1900 nr. 40; zie verder Petersen, Gedetineerden onder dak, 751-753.

Inhoud en structuur van het archief

INHOUD

Het betreft de laatste registers die bij het Huis van Bewaring te Sommeldijk gebruikt zijn en waarschijnlijk bij de opheffing in 1901 met de andere inboedel overgebracht zijn.

Verwant materiaal**BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN**

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

1	Register van inschrijving, met uitzondering van de voorlopig aangehouden enen (model B),
1888-1901.	1 deel
2	Register van inschrijving van voorlopig aangehouden enen (model C); met bijlagen,
1889-1900.	1 deel
3	Register van inschrijving van gegijzelden om schulden (model D); met bijlagen,
1895-1901.	1 deel